

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 31 grudnia 2010 r.

**Pan Maciej Żywno
Wojewoda Podlaski**

LBI-4101-11-00/2010
P/10/161

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W nawiązaniu do wystąpienia pokontrolnego skierowanego do Pana Wojewody 22 października 2010 r.¹ uprzejmie informuję, że kontrolę stanu realizacji „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011” („NPPDL”) Delegatura NIK w Białymstoku przeprowadziła również - na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli² - u czterech gminnych³ i u trzech powiatowych⁴ zarządców dróg oraz w Starostwie Powiatowym w Grajewie.

W związku z tymi kontrolami, których wyniki przedstawiono w podpisanych protokołach kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację NPPDL przez objęte kontrolą jednostki. Pozytywną ocenę uzasadnia zgodnie z przeznaczeniem wykorzystanie dotacji z budżetu państwa na inwestycje w tym programie, ich rzetelne przygotowanie i zrealizowanie oraz udzielenie zamówień publicznych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- przekazaniu trzy dni po terminie, przez Urząd Gminy Turośń Kościelna, sprawozdania z wykorzystania dotacji na realizację zadania,

¹ Nr pisma LBI-4101-11-07/2010.

² Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”

³ w Urzędach Gmin w: Sejnach, Korycinie, Czeremsze i Turośni Kościelnej.

⁴ Zarządach Dróg Powiatowych w Grajewie i w Hajnówce oraz w Powiatowym Zarządzie Dróg w Bielsku Podlaskim.

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm., zwanej dalej „Prawo zamówień publicznych”.

- niewskazaniu przez Urząd Gminy w Sejnach w opisie przedmiotu zamówienia, że drogi należy wykonać zgodnie z projektem budowlanym zatwierdzonym w pozwoleniu na budowę,
- niezgodności umów i szczegółowych specyfikacji technicznych dotyczących trzech zadań realizowanych w Powiatowym Zarządzie Dróg w Bielsku Podlaskim,
- braku dokumentowania - przez sześciu zarządców dróg⁶ - w dziennikach budowy warunków pogodowych mających znaczenie przy ocenie technicznej prawidłowości wykonania robót oraz prawidłowości wykonania robót zanikających i ulegających zakryciu,
- niewyegzekwowaniu od wykonawców przebudowy dróg - przez Urząd Gminy Czeremcha i Zarząd Dróg Powiatowych w Hajnówce - przeprowadzenia badań równości podłużnej drogi przez niezależne laboratorium,
- niewyegzekwowaniu przez Urząd Gminy Korycin programu zapewnienia jakości wykonania robót,
- niewyegzekwowaniu atestów lub certyfikatów na wyroby zastosowane przy budowie dróg na terenie Gminy Sejny oraz wyników badań jakości wykonanych robót,
- nieprzeprowadzeniu przez pięciu zarządców dróg⁷ ksiąg dróg, a przez siedmiu zarządców dróg⁸ okresowych kontroli ich stanu technicznego i przydatności do użytkowania, estetyki oraz otoczenia.

1. Kontrolowani zarządcy dróg prawidłowo sfinansowali w latach 2009-2010 (do 30 września) zadania w ramach NPPDL.⁹ Na ten cel wydatkowano łącznie 13.597,3 tys. zł, z tego 6.917,1 tys. zł (50,9%) ze środków własnych i 6.680,2 tys. zł (49,1%) z dotacji budżetu państwa. Dotacje wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, przestrzegając wymogów legalności i gospodarności wydatkowania środków publicznych.

Gmina Turośń Kościelna przekazała do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego sprawozdanie z wykorzystania dotacji, w części dotyczącej realizacji planu rzeczowego, trzy dni po terminie.

⁶ Urzędach Gmin w Czeremsze, Korycinie i Sejnach, Powiatowym Zarządzie Dróg w Bielsku Podlaskim oraz Zarządach Dróg Powiatowych w Hajnówce i w Grajewie

⁷ Urzędach Gmin w Turośni Kościelnej, Korycinie, Czeremsze i Sejnach oraz w Zarządzie Dróg Powiatowych w Hajnówce.

⁸ Urzędach Gmin w Turośni Kościelnej, Korycinie, Czeremsze i Sejnach, Zarządach Dróg Powiatowych w Grajewie i Hajnówce oraz Powiatowym Zarządzie Dróg w Bielsku Podlaskim.

⁹ do zakończenia kontroli NIK zrealizowano i rozliczono 15 z 19 zadań w zakresie inwestycji drogowych, cztery zadania były w trakcie realizacji.

2. Inwestycje zrealizowane w ramach NPPDL w latach 2009-2010 (do 30 września 2010 r.) zostały rzetelnie przygotowane. Objęci kontrolą NIK zarządcy dróg w szczególności:
- poprawnie i terminowo sporządzili wnioski o dofinansowanie i zapewnili środki własne na realizację inwestycji.
 - do przebudowy lub remontu wybrali odcinki dróg spełniające wymogi NPPDL w zakresie zwiększenia płynności ruchu, poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego i dostępności do lokalnych ośrodków gospodarczych,
 - spełnili warunki formalnoprawne umożliwiające realizację zadań.
3. Zarządcy z zachowaniem zasad legalności i rzetelności udzielili wykonawcom zamówień publicznych na przebudowę i remont dróg. Wykonawców robót wyłonili w trybie przetargów nieograniczonych, zorganizowanych i przeprowadzonych zgodnie z przepisami Prawa zamówień publicznych. Przy czym:
- w Urzędzie Gminy Sejny, w opisie przedmiotu zamówienia na roboty budowlane dotyczące czterech dróg nie wskazano, że drogi te należy wykonać zgodnie z projektem budowlanym, co uchybiało przepisom art. 31 ust. 1 Prawa zamówień publicznych i § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego¹⁰. Nieprawidłowość ta nie miała wpływu na wybór wykonawców inwestycji,
 - w umowach zawartych przez Powiatowy Zarząd Dróg w Bielsku Podlaskim na trzy zadania inwestycyjne ustalono siedmio, a w specyfikacjach technicznych trzydniowe terminy dla odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu.
4. Zadania z NPPDL zostały zrealizowane rzetelnie i w terminie oraz zgodnie z warunkami umów o dofinansowanie. Natomiast:
- u sześciu¹¹ (z ośmiu skontrolowanych) zarządców dróg, w dziennikach budowy wykonywanych w ramach NPPDL zadań, wbrew wymogom § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy¹², nie udokumentowano przestrzegania wymogów Szczegółowych Specyfikacji Technicznych (dalej „SST”) w zakresie warunków pogodowych przy realizacji robót drogowych oraz prawidłowości wykonania robót zanikających i ulegających zakryciu,

¹⁰ Dz. U. Nr 202, poz. 2072 ze zm.

¹¹ Urzędach Gminy w Czeremsze, Korycinie i Sejnach, Powiatowy Zarząd Dróg w Bielsku Podlaskim i Zarządach Dróg Powiatowych w Hajnówce i Grajewie

¹² rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 108, poz. 953 ze zm.).

- w Urzędzie Gminy Czeremcha i Zarządzie Dróg Powiatowych w Hajnówce nie wyegzekwowano od wykonawców inwestycji przeprowadzenia przez niezależne laboratorium badań równości podłużnej drogi¹³, wymaganych postanowieniami SST oraz Programem Zapewnienia Jakości (badania te zostały przeprowadzone przez wykonawcę zadania),
 - Urząd Gminy Korycin nie wyegzekwował od wykonawcy przebudowy drogi Popielówka-Ostra Góra programu zapewnienia jakości wykonania robót, co naruszało warunki SST,
 - komisyjne odbiory ostatecznie wszystkich pięciu zadań na terenie gminy Sejny odbyły się w oparciu o niekompletną dokumentację budowy. Nie wyegzekwowano od wykonawców aktualnych atestów lub certyfikatów na 123 wyroby budowlane zastosowane przy budowie dróg oraz wymaganych SST wyników badań zagęszczenia, grubości, modułu sztywności, pelzania warstwy mineralno - bitumicznej i pomiarów rzędnych wysokościowych.
5. W objętych kontrolą jednostkach w latach 2008-2010 (do 30 września) nie dochowano należytej staranności w realizacji obowiązków ciążących na zarządcach dróg gminnych i powiatowych:
- pięciu zarządców¹⁴ nie prowadziło ksiąg dróg dla ponad 73% (dla 208 z 283) dróg gminnych i powiatowych, co stanowiło naruszenie § 10 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadawanych drogom, obiektom mostowym i tunelom¹⁵,
 - siedmiu zarządców¹⁶ nie przeprowadzało okresowych kontroli, co najmniej raz w roku i raz na pięć lat, stanu technicznego i przydatności do użytkowania dróg powiatowych i gminnych, ich estetyki oraz otoczenia, co było niezgodne z przepisami art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 Prawa budowlanego.¹⁷

¹³ ul. Boczna w Czeremsze oraz I etap przebudowy drogi w Białowieży

¹⁴ Urzędach Gmin w Turośni Kościelnej, Korycinie, Czeremsze i Sejnach oraz w Zarządzie Dróg Powiatowych w Hajnówce.

¹⁵ Dz. U. Nr 67, poz. 582

¹⁶ Urzędach Gmin w Turośni Kościelnej, Korycinie, Czeremsze i Sejnach, Zarządach Dróg Powiatowych w Grajewie i Hajnówce oraz Powiatowym Zarządzie Dróg w Bielsku Podlaskim.

¹⁷ w związku z tymi naruszeniami Delegatura NIK w Białymstoku skierowała do właściwych organów nadzoru budowlanego zawiadomienia wskazujące na uzasadnione podejrzenie popełnienia wykroczeń.

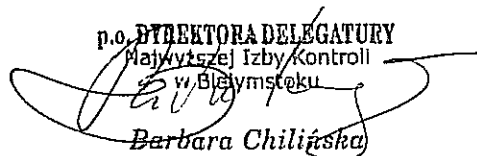
Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli uprzejmie informuje, że wnioski mające na celu usunięcie wyżej wymienionych nieprawidłowości zostały skierowane do kierowników kontrolowanych jednostek.

Do Pana Wojewody NIK wnosi o podjęcie działań w celu wykorzystania tych ocen i uwag przy udzielaniu i rozliczaniu dotacji na inwestycje drogowe realizowane w ramach NPPDL.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

p.o. **DYREKTORA DELEGATURY**
Najwyższej Izby Kontroli
w Białymstoku

Barbara Chilińska